

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XXXIX (33)

Štev. (No.) 6

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

21. februarja 1980

Razmišljanja ob umiranju Josipa Broza

Časnikarska poročila vedo povedati, da sta stala med boleznijo Titu ob strani poleg domačih zdravnikov, tudi Severnoameričan Michael De Bakey in sovjetski podanik Marat Kniazev. Kakor večji del Brozovega političnega življenja, se je tudi njegov poslednji boj razvijal pod nadzorstvom obeh velesil. Kaj je bila vloga in naloga obeh predstavnikov? Nekateri menijo, da sta pomagala reševati staremu diktatorju zdravje, drugi, da sta mu z združenimi močmi rezala nogo. Ali sta morda le pazila drug na drugega in si nezaupljivo gledala pod prste. Govori se, da sta poleg svojih zdravniških dolžnosti poskušala pripraviti pot — vsak svojim rojakom. Na vsak način sta pripomogla bolniku — in svojim vladam — do kratkega oddiha.

Da je bil Jože Broz operiran v Ljubljani, je bila verjetno njegova lastna odločitev, a kaj ga je nagnilo do tega? Ali je bil to mar klic materine krvi, ki ga je vedno močneje vabil proti slovenskim goram? Morda pa je tudi res kar pravilo, da je nekdanji mednarodni borec še vedno bolj zaupal Slovincem kakor vzhodnim bratom, ki tako radi skilijo čez mejo — na rusko stran. Seveda tudi ni izključeno, da ga je prignala neizprosna zgodovinska pravica umreti v bližini Teharij in Kočevja, prav kakor je mogoče, da ga je božje usmiljenje privedlo pred smrtjo v delokrog ljubljanskih frančiškanov, ki so pripravili na večnost že prenekaterega skesanega komuniste. Bog ve...

Nobenega dvoma ni, da je svetovno časopisje pretekle tedne pisalo o Titu in Ljubljani kakor že dolgo ne. Celo Slovenijo so omenili tu in tam, kar seveda ni dovolj, da bi odtehtalo molk, ki ga je Slovenija deležna v mednarodnem tisku pod komunistično diktaturo in že prej.

Imeli smo tudi priložnost, globoko podvomiti o verodostojnosti in nepristranosti raznih časnikarskih agencij — ki so skrita velesila sodobne družbe. Dovolj je podatkov o komunističnih nasiljih v Jugoslaviji. Celo bivši Titovi sodelavci kakor Djilas, pričujejo o njih in o maršalovi sodegovornosti za povojni genocid. Pa je svetovno časopisje, z redkimi izjemami, le slavilo nekdanjega gverilca in pozabilo na to, da je jugoslovanski diktator prišel na oblast po podobnem receptu kakor nekoč, zdaj obsojani Stalin. Krvava državljanska vojna je padla v pozabo, le mit gverile se po želji jugoslovanskih oblastnikov ohranja — v zapadnem tisku.

Odkod Josipu Brozu sedanja slava? Kaj je njegova poglavitna zasluga? To, da je ostal živ dalj kakor njegovi nasprotniki, je brez dvoma pripomoglo. Ni zaman v mlajših letih pomagal temu ali onemu na drugi svet... Na ta način je lahko on, s pomočjo državnega aparata, plačeval in usmerjal domače in tuje javno mnenje. Rajni navadno tega ne morejo...

Glavna zasluga starega partizana je vsekakor, da se je uprl Stalinu. To vedo vsi časopisi, ne glede na to, od koga so plačani. Žalostno pri vsej stvari je to, da kljub naši prisotnosti v svetu ostaja široki javnosti neznano, da smo se Slovenci v veliki večini uprli Stalinu in osvoboditvi že takrat, ko je Broz skupaj s Kardeljem in tovariši, še prisegal nanj in v njegovem imenu širil, sredi tuje okupacije, med nami revolucijo in smrt.

Če je kdo v letih 1941—1948 podvomil nad Stalinom in njegovo pravico — je bil proglašen za izdajalca — ter bil temu primerno kaznovan. Ko je tiste čase dajal Tito moriti svoje politične nasprotnike, ni bilo nikogar ne iz vzhoda ne iz zahoda, ki bi mu bilo mar človečanskih pravic pobitih narodnjakov. Kdor pa po letu 1948 ni hitro spremenil mnenja in čez noč priznal pokvarjenosti stalinizma — je bil v titovini spoznan za nevrednega prodanca in bil

POPUŠČANJE NAPETOSTI NI PRENEHALO — KER "DETENTE" NIKDAR NI BILO

Pod angleškim naslovom „Détente never lived“ je v zelo razširjenem nemškem listu Die Welt (11. januarja) napisal znani uvodničar ameriške revije Washington Post George Will članek, ki prinaša zanimiv komentar k „prenehanju takimenovanega popuščanja napetosti — détente — v svetu“, ko je Brežnjev „proti vsem priznanim pravilom“ vdrl v Afganistan, da pride do toplega morja v Perzijskem zalivu v smislu starega carskega ekspanzionizma.

Res igrajo Sovjeti „po regelcah“, ki jih glasbeno trobentažo z najvišjih streh. Po regelcah, ki jih Zahod smatra za „zgolj ideologijo“, ki pa nima nič zveze z resničnim dogajanjem, ki je zadaj. Treba je samo opazovati, kako gledajo zapadni voditelji Brežnjeva ob invaziji v Afganistan samo v vlogi „davnih carjev“, ne vidijo pa, da ravna z Afganistanom samo kot že s svojo „tradicionalno vplivno sfero“. Tako sprevrže Zahod smisel drugam, ko ne gre za carski ekspanzionizem, temveč za nadaljevanje niza „svetovnih revolucij“.

V svoji knjigi „Mein Kampf“ je Hitler povsem jasno in nedvoumno razodel svoje gledanje na svet in na svoj cilj v njem; a so tedaj — v tridesetih letih (1930) — celo zelo inteligentni ljudje mrsčili obrvi in se spraševali, kaj Hitler prav za prav „v resnici misli“. Že dvainšestdeset let vlada v Sovjetiji leninizem, ki se nahaja v svojem cilju po zavzetju vsega sveta „v smrtnem konfliktu z buržoazno družbo“. In vendar se po tako dolgi dobi liberalni ljudje popolnoma resno sprašujejo, kaj Brežnjev pravzaprav „resnično“ misli in namerava s to invazijo. Profesor H. Seton-Watson je nekoč rekel, da mi vedno sprejemamo za resnico to, kar nam Sovjetija slučajno razodene, ne tega, kar si oni med sabo nenehno pripovedujejo. To kar 200.000 komunističnih funkcionarjev po tovarnah in kolhozih — od Brežnjeva do zadnjega funkcionarja — pridigajo svojim podrejenim, je njim samo kamuflaža. Kaj pa Sovjeti „v resnici hočejo“, pa da je to, kar kakšen prijeten diplomat recimo član sovjetske delegacije pri Zvezi narodov razodene pri whiskyju, ali pa sliši kakšen znanstvenik iz notranosti srednje-zahodne Amerike na kakšnem kongresu od prijaznega člana Akademije v Novosibirskem.

PRIZNANA PRAVILA

Vera v to, da so kje občepriznana občevalna pravila in da so ta pravila prav naša, ki počivajo na liberalnih demokratičnih vrednotenjih, je opij, ma-

spet brez oklevanja obsojen. Nezmotljivo smer marksizma pa je jasno videl le jugoslovanski maršal: stalinizem je bil dober, dokler je bilo mogoče v njegovem imenu rezati tuje glave, ko pa se je ta nevarnost približala Titovi — je stalinizem postal slab. Logično! A kakšne posledice je imel ta politični utilitarizem na narodni značaj našega ljudstva? Kako naj bi mladina verovala v ideale?

Ne smemo pozabiti pri tem na izredno stvaritev, ki jo je rodil pod Titovim pokroviteljstvom in Kardeljevo inspiracijo — jugoslovanski komunizem, to je — na „samoupravo“. Samouprava se je rodila iz spoznanja, da gospodarstvo po sovjetskem vzorcu vodi v propad kljub vsem mednarodnim podporam. Če bi Tito to pridigal nekaj desetletij prej, bi ga tovariši partizani ustrelili kot izdajalca, ali pa bi bil med nami kje kot politični emigrant, čeprav težko, da bi ob trdem delu dočakal tako lepo starost.

Vsekakor mož zasluži nekaj priborjene slave, ne morda zaradi idejne premočrnosti, ali politične jasnovidnosti, marveč zaradi izredno razvitega osebnega nagona za samoohranitev. Kdor je kakor Josip Broz znal preživeti krute notranje boje partijske džungle, porediti nagonu samoohranitve stranko, osvobodilni boj, revolucijo, ideologijo, si-

milo za naše vladajoče kroge. Nam vladajo ljudje, ki najdejo spet in spet razloge za to, da Sovjeti prav za prav ne mislijo to, kar govore. Oz. jasneje: da zaupajo, da resnično mislijo le to, kar sklenejo na vrhunskih konferencah ali na kar so vezani po Helsinških sklepih ali človečanskih pravilih.

Lahko se govori o obnašanju, ki ustreza „priznanim pravilom“, pa se misli pri tem, da je tako obnašanje mogoče samo v okviru „priznanih pravil“, ne pa tudi v njih izjemah. Sovjeti pa to tako mislijo: pri stranskih vprašanjih (npr. pri problemu Goa v Indiji l. 1961, ali ojačenju čet l. 1979 na otokih, ki so jih l. 1945 ugrabili Japonski), pa tudi pri važnejših zadevah (kot npr. pri osvajanju Južnega Vietnama, in v celi vrsti vojsk v mirni povojni dobi), je bila brutalna sila edino pravilo, brutalna sila, ki je tudi uspela.

Kar Carter imenuje „priznana mednarodna pravila“, so pravila, ki jih priznava splošna mednarodna družba. Ta skupnost je pa spet fikcija. Spet ni nobenih vrednot, ki bi predpostavljale tako svetovno občestvo. „Priznana pravila“ gotovo niso pravila Zn-listine. Ističasna poraza v Iranu in Afganistanu učinkujeta pri Združenih narodih tako, kakor je vplival Mussolinijev vpad v Abesinijo na Društvo narodov: pokazal je, kako smrtno bolna je — Zveza združenih narodov.

STRAH ZAPADA

„Priznana pravila“, o katerih govori Carter, so lahko principi détente, popuščanja, ki so bili podpisani od vrhuške l. 1972. Vendar: l. 1973, ko se še ni posušilo črnilo podpisov, so že Sovjeti vzpodbudili Jom-Kipur vojno in jo financirali; l. 1974 so prepredili mirno združenje obeh Vietnamov; l. 1975 so poslali svoje kubanske plačance v Angolo; l. 1978 so poslali svoje svetovlave v Abesinijo, med njim celo enega generala; ko so l. 1979 poslali svojo rdečo armado v Afganistan, so pa celo Amerikanci opazili, da z détente nekaj ni v redu...

V Washington Post je bil natisnjen stavek: Détente je mrtvo. Popuščanja je dovolj. Toda Amerikanci bodo lekcije iz 70-ih let razumeli šele, ko jim bo jasno, da popuščanja sploh nikdar ni bilo. Sovjeti samo izkoriščajo strah Zapada pred mrzlo vojno. Oni govore Zapadu to, kar bi Zapad rad slišal. In ta želja je bila tako močna! In tako je popuščanje vladalo prav v istem času, ko se je Sovjetija malo znano pripravljala na vojno in sovjetski ekspanzionizem.

stem, žene in prijatelje, je vsekakor zrel, da postane simbol žilavosti.

Zato ni modro, če iščejo rojaki, bodisi doma ali v svetu, pri zgledih umirajočega diktatorja navdiha za bodočo narodno politiko. Če gre pri politiki za dobrobit naroda, si moč z njo ni delal sivih las. Njemu je bila politika sredstvo, da je ostajal na oblasti — torej pri življenju. In ostati pri življenju, se mu je tudi posrečilo dalj, kakor je mogel sam pričakovati. Do konca je bil mojster samoohranitve — prav kakor se za nekdanjega dobrega Stalinovega učenca spodobi.

A kaj zdaj?

Po Hitlerjevi smrti si v Nemčiji zaman iskal naciste. Po Mussolinijevi, so fašisti v Italiji skopneli, kakor da jih nikdar ne bi bilo. Po Stalinu ni v Sovjetiji nihče več hotel biti stalinist...

Koliko časa bo Titov mit preživel Broza? Količko časa bo komunistična stranka mogla ali hotela ohranjati ta mit?

Slej ko prej se bo narod streznil ter odkril gnilo vsebino ter krvave temelje dolgoletne diktature. Takrat se bo ime Josipa Broza-Tita uvrstilo med imena krutih in brezvestnih evropskih diktatorjev dvajsetega stoletja, kamor v resnici spada.

-žar

Los argentinos y las Olimpiadas

En un reciente editorial el diario La Prensa de Buenos Aires aborda el tema del boicot a los juegos olímpicos de Moscú. En su parte final el columnista expresa:

“No conviene a los intereses argentinos tolerar la invasión y conquista de Afganistán por la Unión Soviética, por el peligro que significa aceptar el precedente de esta brutal violación del orden jurídico internacional. No conviene a los intereses argentinos que nuestro país se despreocupe de la suerte de los pueblos que pueden ser copados desde afuera, mediante el ataque militar desmedido, o desde adentro, como se intentó con nosotros mediante la subversión ideológica y la ‘guerra sucia’. No conviene a los intereses argentinos olvidar que acaba de celebrarse un nuevo aniversario de la lucha entablada en Tucumán contra guerrilleros adiestrados en ‘santuarios’ del comunismo, protegidos y organizados por Moscú. Y, lo que es más importante que todo, el gobierno no debe ofrecer el triste ejemplo de que una delegación argentina contribuya a la exaltación de los enemigos de la civilización occidental, que acaban de despreciar cínicamente, una vez más, su moral y sus principios.

Božične poslanice poljskega primasa

Poljski primas kardinal Wyszyński je za božične praznike izdal več poslanic in imel več govorov v katedrali sv. Jana v Varšavi, v katerih je predvsem poudaril naslednja načela: priznavanje Boga, spoštovanje človekove osebnosti in njegovega dostojanstva, privrženost domovini in naj vladna oblast „v duhu pravičnosti, ljubezni in resnice“.

Primas se je zavzel za nujno priznavanje Boga in zahteval odpravo zadnjih ostankov nasprotovanja veri in terjal dopustitev v šole verouk ter druge koncesije. „Borbeni politični ateizem je storil vse, da bi naš narod postal laičen, celo brezbožen“, je rečeno v nekem pismu episkopata, ki so ga brali v vseh poljskih cerkvah že lani: „Vse okrog se širi laizacija, zato so se vseh oči nenedoma uprle v Poljsko in izvolili so poljskega papeža, da bi svetu pokazal, kako je treba braniti vero v živega Boga kot človeka iz vselej verne Poljske, trdnjave katolištva na vzhodu.“

Poljski časopisi so lani kar naprej zasipavali vernike z različnimi poslanicami in pismi; tako so npr. ob Dnevu otroka opozarjali na „kratek pravice krščanskih otrok do verske vzgoje in na načrtno ateizacijo v izobraževalnih ustanovah.“ Nato so poročali, da je papež obisk na Poljsko „povzročil veliko moralno spremembo v družbenem življenju države.“ Ob lanskim 60-letnici neodvisnosti Poljske so pozvali vernike, naj molijo, „da bi oblastniki nam povrnilo svobodo življenja in bivanja v naši lastni domovini...“ itd.

Na Poljskem je globoko zakoreninjen Marijin kult, zato so tudi papeža Janeza Pavla II. v tujini imenovali „Marijinega papeža“. Z večstoletno tradicijo poljska Cerkev poudarja „podložnost Mariji“. Oktobra lani so škofi pozvali vernike, naj svojo svobodo izročijo Mariji v prid Cerkvi. „Od tedaj so po cerkvah vsak mesec takimenovane „papeške maše“ (vsakega 6. v mesecu), pri katerih verniki molijo za sv. očeta. V „navodilih“ je rečeno: „Slovenstvo mora biti veličastna in vesela. Veliko petja, luči in cvetja. Sliko Marije Čenstohovske je treba postaviti k oltarju in k njej

papeževo podobo, ter ju ustrezno okrasiti.“ Za te papeške maše je tudi izšla posebna molitev: „Pomagaj nam, da bomo vztrajali na obrambnem obzidju naše domovine kot predstraža krščanstva, kjer se borimo za vero in versko kulturo vsega človeštva. Marija, izprosi takmoč za slovenskega papeža z vzhoda, da bo lahko premagal vse ovire in prinesel svobodo izmučeni Cerkvi.“

Posledica ten papeških maš je npr. velika udeležba romanj v Čenstohovo. Zadnjega romanja iz Varšave v Čenstohovo se je udeležilo več kot 30.000 romanjev, ki so peš prehodili več kot 200 km dolgo pot v devetih dneh; romarski sprevod je bil dolg 12 km! Med potjo so imeli okoli 4500 sv. maš, več sto predavanj in „seminarjev“ ter 230.000 sv. obhajil. Tako je bilo lani že po papeževem obisku.

V božičnih govorih je sedaj poljski primas na prvem mestu poudarjal pravico Poljakov do svobode veroizpovedi. Ko se zavzema za resnico opozarja, da bi morali objektivno obveščati javnost, dati več možnosti za tiskanje in razpečevanje verskih publikacij. V svojih zadnjih govorih „bere levite“ oblastem, kritizira gospodarsko politiko, pri čemer ne skriva svojega nasprotovanja industrializaciji zavzemajoč se za razvoj poljskega kmetijstva; omenja slabo preskrbo, nezadostna stanovanja, negativne družbene razmere itd., pri tem pa priporoča strpnost in odpustanje in krepitev krščanskih vrlin.

Po govorih kardinala Wyszynskega je edina rešitev vrnitev h krščanski etiki. V božični poslanici pravi: „Hitro smo se prepričali, da brez krščanske morale, brez duhovne kulture naroda, ki nastaja v vzdušju reda, življenja in sožitja, ni mogoče napredovati na nobenem področju, tudi na gospodarskem ne, če ne želimo, da bi se napake in neuspehi ne vrstili eni za drugimi...“

To poročilo o poljskem katolištvu ob koncu lanskega leta in začetku letošnjega povzemamo po nekatoliškem listu, ki skuša dokazati, kako poljska duhovščina postaja aktivnejša največ po (Nad. na 2. str.)

Djilas o Kocbeku

V zadnjem 32 strani dolgem intervjuju, ki ga je imel dopisnik revije Encounter z Djilasom v Beogradu, ki smo ga že omenjali, je med drugimi omenil tudi Edvarda Kocbeka v zvezi z vprašanjem: „Ali je britansko ministrstvo oz. vojaški krogi moglo upravičeno predpostavljati, da boste postrelili vse vrnjene begunce?“ Djilas je odgovoril tole:

„Toda Britanci niso bili edini, ki niso vedeli. Eden od naših vodilnih zaveznikov v medvojni Osvobodilni fronti je bil vodilni krščanski socialist Edvard Kocbek, poštenjak, prekrvašen s smislom za ascetizem in skrajno pošten v svojih mislih in dejanjih. Bil je z nami od vsega početka, misleč, da se bo v komunistični ureditvi našlo tudi mesto za katoliško duhovnost. Nekega dne so ga dosegle novice, da streljamo na tisoče slovenskih domobrancev. Kocbek je bil zaskrbljen. Kot šef krščanske socialistične stranke v Osvobodilni fronti je po hitel k voditeljem slovenskega centralnega komiteja in jih povprašal, ali so te govornice resnične.

Naši tovariši v centralnem komiteju so te govornice smešili, da bi pomirili Kocbeka. Ne, ne, gospod Kocbek! Te govornice so popolnoma neresnične. Domobranci so v taboriščih in zanje je dobro poskrbljeno. Vsak primer se natančno preiskuje in če je kdo kaj zakrivil, bo postavljen pred sodišče. Tako se je Kocbek vrnil s pogovora vidno pomirjen. Dejal nam je, da je popolnoma zadovoljen z dobljenim odgovorom in da je njegova vest pomirjena. Mi smo seveda vedeli, da so mu povedali kup laži — kajti domobranci so bili vsi do zadnjega postreljeni. Toda Kocbek je hotel verjeti, kar mu je bilo povedano. In je tudi verjel. Kocbek je bil — kar se večkrat dogaja s poštenimi ljudmi — skrajno naiven.“

Tako je tudi Djilas z najvišjega vrha ponovno poudaril to, kar je prej že B. Kidrič, namreč, da so so imeli vodilni komunisti v OF ubogega pesnika Edvarda Kocbeka — za koristno buda-lo, kakor je take vrste ljudi krstil s to označbo že Lenin sam.

V nedeljo, 24. februarja 1980

na Slovenski Pristavi v Castelarju

12. TOMBOLA

Prvi dobitnik — MODERNA SPALNICA. Izdelek priznanega mizarskega podjetja France in Rudi Gričar.

Drugi dobitnik — TELEVIZIJSKI APARAT

Poleg teh še nad 200 lepih in praktičnih tombol, nad 200 kvatern in 200 činkvinov.

Kupite tombolske tatlce v predprodaji! Priporočamo se za lepe in praktične dobitke.

Med tombolo postrežba z jedili in hladnimi pijačami

Pridite z družino, pripeljite s seboj tudi znanca in prijatelje!

ob 16. uri

Društvo Slovenska Pristava

PO ŠPORTNEM SVETU

Na brazilskem dirkališču Interlagos je zmagal Francoz René Arnoux. Potek je bil normalen in brez večje napetosti. Argentinec Carlos Reuteman, ki letos dirka za znamko Williams, zopet ni dokončal tekme. Ricardo Zunino pa se je uvrstil na 8. mesto.

V tej poletni sezoni obiskuje Argentino več evropskih nogometnih ekip. — Predvsem se je izkazala madžarska reprezentanca, ki je že odigrala vse tek-

me. V naslednjih dneh bodo pokazale svojo moč še mladinska reprezentanca SZ in Dinamo iz Tiflisa ter švicarski Servette.

V Kolumbiji tekmujejo v nogometu za pravico udeležbe na olimpijskih igrah v Moskvi. Presenetljiv rezultat je bil v tekmi Peru:Brazilija, kjer je prva zmagala kar s 3:0. Argentina je premagala Čile z 1:0, vendar igra ni bila kvalitetna. Brazilija in Argentina sta resna tekmeča za prvi mesti, vendar se je položaj prve zamajal s porazom.

Sporočamo Vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je dne 26. januarja 1980 v 60. letu starosti po težki bolezni zapustila naša sestra, teta, gospa

Marija Cuderman roj. Arbeiter

K zadnjemu počitku smo jo spremili 28. januarja na pokopališče Chacarita.

Zahvaljujemo se Vsem, ki so ji stali ob strani in bili v pomoč, posebno Zvezi slov. mater in žena ter gospem in gospodičnam, ki so tudi ponoči skrbale zanjo.

Zahvaljujemo se mons. Antonu Oreharju za pogrebno sv. mašo v cerkvi Marije Pomagaj, vodstvo pogreba in molitve ob grobu. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so jo prišli kropiti in jo spremili na njeni zadnji poti.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin!

Žalujoči:

brata: Franc in Štefan

sestre: Ana in Katarina vda. Lesjak

nečakinja: Vikica in nečak: Hanžek

Buenos Aires, Munich, Mežica, Cirkulane, Maribor, Vinkovci, Ljubljana

Zveza slov. mater in žena sporoča, da nas je dne 26. januarja v Buenos Airesu po dolgem trpljenju zapustila zvesta sodelavka, gospa

Marija Cuderman roj. Arbeiter

Pokopali smo jo na pokopališču Chacarita, kjer čaka v Bogu vstajenja.

„Prišla sem in se prikazala pred Tvojim obličjem — naj živi moja duša, da Te hvali.“ (Ps. 15 in 41)

Zveza slov. mater in žena

Mirko Kunčič

KRIVULJE ŽIVLJENJA

(Odlomek iz še neobjavljenega lastnega življenjepisa: „Krivulje življenja“.)

III.

Vstal sem, jezno namrščil obrvi, grdo pljunil in revsknil:

„Otroci, ali veste, kje smo?“

Otroka sta osuplo strmelala vame in tudi žena je začudeno majala z glavo, kakor da bi se mi bilo zmešalo.

„Otroci, ali veste, kje smo?“ sem z onemoglim gnevom ponovil in skorajda obupen krik se mi je izvil iz grla: — „V čebelnjaku!“

„Kaj vendar govoriš?“ se je zmedla žena.

„Tako je, kot sem rekel,“ sem s povzdignjenim glasom nadaljeval. „Ta baraka je en sam čebelnjak. Na deset-tisoče čebel gnezdi pod podom. Zamolklo brenčanje udarja iz dna.“

„Joj, koliko medu morajo imeti!“ se je domislila sladkosnedna Alenka in se obzirla okoli ust.

Žena pa je kakor v morečih sanjah tavalala po baraki, krilila z rokami in tarnala:

„Bog, se nas usmili! Ali še ni dosti gorja?“

„Boli... boli...“, je Matjažek venomer stokal in debele solze so mu tekale po licih.

Ta hip se je oglasilo iz noči čudno zateglo in turobno:

„U... u... u...“

„Sova je,“ sem pomirjevalno pojasnil.

„Pa če prifrči noter?“ je zaskrbelo Alenko. „Ali veš, očka, da sova ljudem izključe oči?“

„To so prazne marnje,“ sem jo počul. „Dovolj križev imam že na grbi, pa še nikoli nisem srečal človeka, ki bi mu sova izključevala oči.“

„Smrt kliče,“ je s tesnobo v glasu vzdihnila žena. Ni slutila, da se bo njena prerokba nekaj let pozneje izpolnila: Naš Matjažek je po ponesrečeni operaciji srca zatisnil svoje otožne, po dobroti, lepoti in ljubezni hrepeneče oči...

Sova je žalostno skovikala na strehi, med stenami so lazile podgane, pod trhlím podom so škrtale miši, mučile so nas stenice in komarji, pajki na stropu so predli nove pajčevine, pod nami je bilo eno samo velikansko gnezdo čebel, v očrneli dimnik se je zaganjal vrtnčast veter in otožno piskal in sviral...

„Bog se nas usmili,“ je spet vzdihnila žena, ki ni našla pokoja. Daleč proč iz samotne pampe so romali spomini, daleč tja čez hribe in doline —

Naš dom

San Justo

prireja

Veselo pustno veselico

na pustno soboto, 16. februarja ob 20. uri

PRIJETNO OKOLJE Z LEPO SCENERIJO

Vabljen lepe maske (najlepše bodo nagrajene)

Igral bo Slovenski inštrumentalni ansambel

V Slovenskem domu v Carapachayu

bo na pustno nedeljo, 17. februarja

CELODNEVNO RAZVEDRILO

Sv. maša bo v domu ob 11,30. uri. Po maši bo na razpolago kosilo, nato pa bo v senci dreves prilžnost za medsebojen razgovor. Najmlajši bodo našli zabavo na športnem igrišču. Proti večeru pa sledi prosta zabava s plesom, pri kateri sodeluje SLOVENSKI INŠTRUMENTALNI ANSAMBEL. Na razpolago bodo ves dan pustni krofi, topla in mrzla hrana ter hladna pijača.

Rojaki in prijatelji doma, ter ljubitelji zdrave zabave

prisrčno vabljeni!

Prosimo, poravnajte naročnino!

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pritličje Capital Federal Tel. 393-3536

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17. do 20. Zahtevati določitev ure na privatni telefon 666-4366.

domov... domov... Dom v tujini je samo bridka prevara, slepilna oaza v puščavi.

Tedaj se je nekaj nakopičilo v meni, kar je moralo izbruhniti na dan. Razkošatil sem se sredi barake, skrčil pesti, udaril s peto ob tla, da je zabobnelo, in zarobantil, da se je zaiskrilo:

„Tristo kosmatih zlodejev! Podgane že imamo v bajti, miši, pajke, komarje, stenice, sove, kače, čebele — samo medved nam še manjka, pa bomo imeli cel zverinjak!“

Pampa zunaj pa je molčala kot grob in zdelo se mi je, da nam škodljivo strže korenček...

Zidanje in še kaj

Naslednjega dne je gospodar estancije res pripeljal s kamionom apno in cement ter nekaj posteljnine za nas. Znova mi je naročil, kako dolge in široke morajo biti celice za morske prašičke. Ker mi je bila kasteljanščina še zmerom trd oreh, sem ga razumel samo v glavnih obrisih. Samo to mi je rojilo po glavi, da bom moral zidati.

Dobri zidarji so blizu ustvarjalne umetnosti. Kakšne veličastne stavbe so zrastle po vsem svetu iz tal izpod njihovih spretnih rok. Jaz pa nisem imel niti pojma, kako se naredi malta.

„Dvesto pesov plače boste imeli, brez hrane,“ je še spodbudno rekel gospodar. Saj ni bil slab človek, le v kožo malega človeka se ni mogel poglobiti. Koj nato se je odpeljal nazaj v Buenos Aires.

(Bo še)

Sporočamo, da je v 83. letu starosti zaspala v Gospodu naša mama, tašča, teta in stara mama, gospa

Ivanka Žužek

dne 22. januarja na svojem domu v Ramos Mejía.

Obenem se zahvaljujemo na poseben način: ge. Felisi Centurión za vso pomoč, ki jo je nudila naši mami v preteklih petih letih; ge. Antoniji Suárez za vso izkazano skrb v preteklem letu; č. g. Filipu Žaklju za duhovno oskrbo v zadnjih tednih ter za poslednje zakramente; č. g. mons. Antonu Oreharju za sv. mašo in pogrebne obrede. Č.č. g. g. dr. Francu Gnidovcu, dr. Alojziju Starcu za opravljene molitve, Ladislavu Lenčku, C. M. za opravljene molitve in za govor ob odprtem grobu. In končno vsem rojakom in sosedom, ki so nam izkazovali svojo dobrotljivost in ljubezen v tej preizkušnji.

Žalujoči: sinovi, hčere, snahe, vnuki in ostalo sorodstvo.

Argentina — Brazilija — Združene države Amerike — Italija — Slovenija — Ghana — Etiopija — Južni Jemen.

Z žalostjo obveščamo, da je 22. januarja umrla gospa

Ivanka Žužek

zvesta članica Zavetišča dr. Gregorija Rožmana. Botrovala je tej dobroteljni ustanovi ob njeni blagoslovitvi. Bog ji bodi plačnik za vsa dobra dela. Molimo za pokoj njene duše!

Odbor Zavetišča dr. Gregorija Rožmana

Za vedno nas je zapustila naša nadvse zvesta članica, gospa

Ivanka Žužek

Po pogrebni sveti maši na domu je bilo njeno v Bogu umirjeno truplo prepeljano na pokopališče Villegas, kjer čaka večnega vstajenja. Ker je celo njeno življenje potekalo v skrbi za misijone in Cerkev, ji bo Vsemogočni gotovo dober plačnik. Mi pa se je večkrat spominimo v molitvi.

24. januarja 1980

Slomškov dom

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,

Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo Argentino Central (B)

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 24.576

Naročnina Svob. Slovenije za 1. 1980: za Argentino \$ 73.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 78.000.—, ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 40 USA dol., obmejne države Argentine 35 USA dol., Avstralija 60 USA dol., Evropa 43 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 35 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7213.

KREDITNA ZADRUGA

"SLOGA" z o. z.

BME. MITRE 97

RAMOS MEJIA

T. E. 658 - 6574

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK

OD 15. DO 19. URE.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pritličje, pisarna 2

Tel. 35-8827

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Ljubljanska Drama je 30. decembra uprizorila krstno predstavo „tragične igre“ Petra Božiča „Komisar Križ“, katere dogajanje je postavljeno v čas med 16. stoletjem in letom 1945. Igrajo jo v križevniški cerkvi.

LJUBLJANA — Republiški sklad skupnih rezerv že nekaj let dobiva čedalje več prošelj za „premostitvena posojila“, s katerimi podjetja, ki delajo z izgubo, plačajo delavcem „osebne dohodke“. Teh prošelj pa je več, kot ima ta sklad denarja. Zato je sklad moral za ugotovitev prošelj najeti zase posojilo. Lani novembra je sklad dobil 180 prošelj za skupno vsoto nad milijardo dinarjev.

LJUBLJANA — Podjetje Emona ima svojo zunanjetrgovinsko podružnico z naslovom Globtrade v Muenchenu. To podjetje je prodalo 62 odstotkov vseh kmetijskih produktov, ki jih je Jugoslavija izvozila na nemški trg.

NOVO MESTO — V Novem mestu so pripravili izčrpano analizo, ki prikazuje zapleteno problematiko šolanja Romov (Ciganov) na Dolenjskem, v Beli Krajini in Zasavju. V analizi so zajeli 179 otrok; odraz neurejenega stanja so tudi učni rezultati teh otrok, ki so vse prej kot zadovoljni. Tako je samo en učenec izdelal s prav dobrim uspehom, 14 jih je bilo dobrih, 72 zadostnih, 50 negativnih, 42 pa jih sploh ni bilo ocenjenih.

LJUBLJANA — V zadnjih dneh starega leta so v Mestnem gledališču ljubljanskem uprizorili dve premieri. Prva je bila delo Sergija Vošnjaka „Ob tabornem ognju“ in naj bi bil poskus obnove partizanskega teatra, druga pa Andreja Hienga komedija „Slavolok“, ki je s svojim dejanjem postavljena v 30 leta prejšnjega stoletja v Trst, pa sedva pripoveduje o sedanjih „aktualnih“ vprašanjih.

LJUBLJANA — S 1. februarjem so v Sloveniji določili novo mesečno naročnino za radijske in televizijske sprejemnike. Po novem bo treba plačati za vse sprejemnike v enem gospodinjstvu 55 dinarjev, za televizor za prvega 145 dinarjev, za ostale po 100 dinarjev. Prav tako je treba plačati naročnino za radijske sprejemnike vgrajene v avto po 55 dinarjev mesečno.

NOVA GORICA — V Novi Gorici se je 12. januarja začelo deveto „Goriško srečanje malih odrov“. Letošnjega srečanja sta se poleg domačih odrov udeležili dve skupini iz Danske in Francije.

MARIBOR — Kranjska visoka administrativna šola spada v sklop Mariborske univerze. Pred časom so sklenili, da bi bilo dobro zgraditi tudi še kak nov študentski dom. Toda kje, v Kranju ali v Mariboru. Univerzitetni svet se ni mogel zediniti, zato so na seji 11. januarja izvolili posebno komisijo, ki naj prouči, kjer je bolj potreben.

DOLENJSKE TOPLICE — Razkuževanje zdraviliških naprav in bazenov v Dolenjskih Toplicah je povzročilo 11. januarja množičen pogin rib v potoku

Sušici. Spočetka so se bali, da bo zastupitev vode povzročila pomor tudi v Krki, kamor se Sušica izliva.

CELJE — „Cinkarna“ je izpolnila ukrepe, ki jih je naložila občinska skupščina v zvezi z ekološko sanacijo in je zato dobila dovoljenje za zgraditev nove tovarne žveplene kisline. „Cinkarna“ je hotela novo tovarno zgraditi že pred dvema letoma, pa ni dobila dovoljenja zaradi velikega ogrožanja okolja zaradi plinov in prahu. Zamuda je gradnjo nove tovarne podražila za 54 odstotkov in bo po novih računih potrebno zbrati 480 milijonov dinarjev. Za finančni uspeh nove tovarne bo treba proizvesti letno vsaj 160.000 ton žveplene kisline.

LJUBLJANA — V lanskem letu so se življenjski stroški v Sloveniji zvišali za 24,8 odstotka, kar je po velikosti četrti skok v zadnjih 27 letih. Lani se je najbolj podražila povrtina — za 54,6%, potem tekoča goriva 53,0%, kurjava 34,1, najmanj so se povišale poštnostoritve, le za 8,1 odstotka.

Umrli so od 30. 12. 79 do 14. 1. 80:

LJUBLJANA — Marija Lampič, up., 86; Marija Zrime r. Ovniček, 83; Martina Kocijan; Alojzija Anžiček, delavka, 42; Franc Rebernik, up. pleskarski mojster; Leopold Picelj, up.; Frančiška Juršič; Marija Baloh r. Prebil, 83; Karolina Kalar r. Peterle; Elizabeta Rakoš, 102; Marijana Petan, up. članica Bala-SNG; dr. Ivo Dougan, up. sodnik; Marija Macoratti r. Jerina; Jože Kozlevčar, up.; Alojz Mlakar, up.; Franc Goršek, 90, up. in borec za sev. mejo; Nežika Trost r. Kovač; Anka Lapajne, 81, prom. nesreča; prof. dr. Valter Krušič, up. prof. medic. fakultete; Franc Hiti; Lucija Grošelj, 93; Avgustin Zajec, up. žel.; Jože Bučar, 82, up. pek. mojster; Zdenka Premrov; Marija Snaj r. Umek, 80.

RAZNI KRAJI — Pavel Jožef Verderber, prošt v Metliki; Mary Petkovšek r. Valetič, Bilje; Alojzij Kolman, up., Loka pri Zidanem mostu; Marija Korošec, 64, Stožice-Lj.; Franc Gerbec, sedlarski in ličarski mojster, Rodnica pri Domžalah; Franc Senica, Menges; Jože Groznik, up., Sostro; Pavle Vojška, kovač, 87, Dob; Janez Kovač, str. ključavničar, Polje-Lj.; Hedvika Škofic r. Rožkar; Francka Jurček r. Rogelj, Jézzero; Milan Vrečko, kurjač, 57, obratna nesreča, Trata pri Velesovem; Zofija Gabršček, 52, Idrsko, p. nesreča; Anton Mikolič, up., 57, Stari kot; Francka Poje, Trava; Marija Kokalj r. Celestina, Podgorica; Ciril Pirnat, Trzin; Janko Stele, up., Polje-Lj.; Marija Kržnik, 97, Kostanjevica na Krki; Janez Zakrajšek, Topol na Blokah; Stefan Rozman, Mihovčev ata, 86, Vižmarje; Janez Golob, škofičev ata, Polica pri Naklem; Alojz Jekovec, up., Ziganja vas; Silva Lang, up., Bistrica, Tržič; Matija Balazko, 60, Dolgovaške gorice (umrl zaradi podhladitve); Ivan Dovžan, Blaževje, Dovej; Marija Snaj, Pečleeva mama, Ježa; Ivan Koraž, Rogaska Slatina; Milica Zic r. Dobnik, Celje; Angela Blažič, Lavrica; Ludvik Rusjan, 66, župnik, Šempas; Savka Ahačič, Črnomelj; Terezija Renko r. Koder, 87, Velike Lašče; Damjan Mestnik, 76, Veliko Globoko; Marija Jamšek, Kamnik; Ivana Homar r. Aleš, Sp. Gameljne; Galina Černe r. Ivanova, Jesenice; Franc Urleb, 90, Trbovlje; Janez Bizjak, up. kovač ZTP, Kranj; Alojz Kuljad, 86, Grgar; Jakob Pogačar, up. sliko-pleskarski mojster, Hrušica; Janez Pogacnik, Birtov ata, 83, borec za sev. mejo, Zvirče; Doroteja Zupan r. Pušavec, b. trgovka, Podlublje; Marija Bajt, 85, Idrija; Franc Rabič, 86, Senčur; Amalija Bartol r. Gabrovec, Homec; Karel Jeršina, Rudnik.

Ob prijateljevi osemdesetletnici

Šele iz Svobodne Slovenije sem zvedel, da je moj stari glasbeni znanec in prijatelj Matija Tome ob zadnjem božiču dosegel 80 let. Najino poznanje je res dolgoletno, saj sva bila nekaj let istočasno v škofijskem zavodu v št. Viđu, od koder se ga pa ne spominjam, ker je bil tri ali štiri leta na gimnaziji za menoj, a „študentje“ po navadi „otrok“ v nižjih razredih niso poznali. Zelo verjetno sva bila oba v istem zavodskem pevskem zboru morda tudi pri orkestru, kar vse je vodil najin skupni, meni nepoznani odlični glasbeni učitelj Vojtež Hybašek. Tome je prve muzikalne nauke prinesel seboj iz enoletnega obiskovanja novomeške gimnazije, kjer je začel likati mojster Ignacij Hladnik (skladatelj pesmi Marija skozi življenje), ki sem ga obširno opisal v svoji knjigi „Klasje iz viharja“ (1970). V zavodu je muzikalno izobrazil nadaljeval pod večjo roko profesorja Hybaška, izrednega učitelja češkega rodu, ki je vzgojil cel rod odličnih in vodilnih glasbenikov, med njimi enega najpomembnejših, Matija Tomca. Brez dvoma se mora Tome za svoje velike glasbene dosežke v veliki meri zahvaliti prof. Hybašku, pri katerem je dobil temeljno znanje v glasbeni teoriji in spretnosti v raznih instrumentih.

Škof Jeglič je Tomca že kot duhovnika poslal na glasbeno akademijo na

Dunaj, od koder se je vrnil z diplomo na orglah in kompoziciji, ter bil nastavljen kot suplent za glasbo in pomočnik prof. Hybaška na zavodu, kjer je prej študiral. Stari in novi učitelj sta si med seboj razdelila pouk petja in glasbe v zavodu, ki je postal tako obširen, da sta ga poslej komaj oba zmagovala. Matija je prevzel v glavnem teoretični pouk glasbe, obširni pevski zbor in poučevanje klavirja, harmonija in orgel (na katerih je mene prej likal Stanko Premrl). Hybašek pa je obdržal poučevanje raznih drugih (orkestralnih) instrumentov in zavodskega, dokaj obširnega orkestra ter komornih skupin, dokler ni obnemogel in se upokojil. Takrat je Tomcu priskočil na pomoč l. 1937 Slavko Snaj, poznejši vodja stolnega kora v Ljubljani.

Ob vsem obsežnem šolskem delu je Tome vztrajno iskal časa za komponiranje. Kot skladatelj sega gotovo med vrhove slovenske zborovske kompozicije, tako na svetnem, zlasti pa na religioznem področju. Pri slednjem ga do sedaj ni še nihče nadkrilil. Razen štehtih drobnih cerkvenih skladb, biserov slovenske cerkvene zborovske muzike, raznih maš (latinskih in slovenskih) velja omeniti prvi večji opus, oratorij Odršeniku sveta, ki ga je Tome zložil za evharistični koncert v Ljubljani ob priliki evh. kongresa l. 1935. Njegov slog

Končno je prišel tako težko pričakovani dan, sedmi januar 1980. Naša RAST VIII (Roj abiturientov Srednješolskega tečaja) se je odpravljala v bariloške planjave. Vseh nas je bilo 36, iz obeh tečajev v Slovenski hiši in Slovenski vasi.

Že ob sedmih zjutraj smo se začeli zbirati pred Slomškovim domom v Ramos Mejia. Odpeljali smo se ob deseti.

Naš namen je bil ustvariti veliko družino, v kateri bi vladalo prijateljstvo, razumevanje in veselje. Na vsej dolgi vožnji tja do daljnih Bariloč, ni manjkalo dobre volje, petja in smeha. Po tridesetih urah vožnje smo srečno dospeli do cilja v „Colonia Suiza“. Začuden smo bili nad lepoto narave. Tako smo postavili šotore in pripravili večerjo. Ob ognju smo prepevali dolgo v noč.

Dnevni program smo imeli že določen in izpolnjevali smo ga. Pri sv. maši, ki jo je vsak dan daroval g. Janez Cukjati, smo se utrjevali duševno, z izleti v naravo pa telesno. Nekaj čudovitega je prisostvovati sv. maši v prekrasni naravi, pod milim nebom. Človek čuti Boga prav v svoji bližini.

Naš prvi izlet je bil na Catedral, kamor smo se peljali z žičnico, nato pa nadaljevali pot po strmini, skalovju in snegu še naprej do jezera Schmoll, nato do kočice ob jezeru Tonček. Drsalci smo se po snegu in kepali. To je bilo veliko doživetje, kajti nekateri iz naše skupine smo prvič v življenju videli sneg. Kar preveč lepote in veselja za en dan. Nadaljevali smo pot do Pod skalce. Po sv. maši, kjer smo se Bogu zahvalili za vse te lepote in se priporočili Mariji, da bi nas varovala povsod, smo naredili zadnji del poti ob jezeru Gutiérrez.

Prav lepa vožnja je bila tudi z avtobusom, ki naš je naslednji dan peljal okrog „Circuito chico“. Čeprav zelo utrujeni, nismo nikoli utihnili; vedno je ob ognju donela lepa slovenska pesem ob brenkanju kitare in žuborenju studenta.

Sledil je dvodnevni izlet k jezeru „Jakob“. Vreme nam ta dan ni bilo naklonjeno, vendar naš to ni motilo. Npr. tli smo si nahrbtnike, se pokrili z nylonom in šli na pot. Vsi smo prišli do

GORIŠKA in PRIMORSKA

SLOVENSKI PREDSTAVNIKI V RIMU

Enotna delegacija slovenske manjšine v Italiji je 17. januarja predložila predsedniku italijanske vlade posebno spomenico, s katero ga je soočila z željami in zahtevami slovenske manjšine. Kakor običajno je rimska vlada vladno poslušala zahteve o globalni zaščiti manjšine, toda do sprejetja kakih konkretnih ukrepov je še daleč, ker ni politične volje v deželi Furlaniji-Juljski krajini, da bi se to vprašanje rešilo.

Predsedstvo vlade v Rimu pa je ob obisku izdalo uradno poročilo o tem obisku: „Predsednik ministrskega sveta poslanec Francesco Cossiga je sprejel ob prisotnosti državnega podtajnika pri predsedstvu vlade poslanca Pier Giorgija Bressanija danes, 17. januarja, enotno delegacijo slovenske manjšine, ki

je takrat segel nazaj do Palestrine in Gallusa, zajel vso iskreno preprostost tega stila in jo razvil v mogočen slavo-pesev sv. Hostiji. Spominjam se, kako sem iz občudovanja Tomčevega komponiranja sam skomponiral kratko evharistično himno, ki je bila Tomcu všeč in so jo pod vodstvom Marka Bajuka na koncertu z zborom 2.500 pevk in pevcev izvajali. Nepozabno mi je ostal v spominu njegov Križev pot iz l. 1943, ki sem ga poslušal v ljubljanski stolnici pod dirigentstvom Mirka Poljica in orgelsko spremljavo Stanka Premrla.

Niž manj je bil Tome uspešen tudi v svetni glasbi, zlasti zborovski. Njegove koncertne prireditve najbolj znanih ljudskih popevk pomenijo vrhunsko potenco velikega skladatelja. V svojih belokranjskih priredbah glasbene folklo-re je po moji sodbi nenadkriljiv, nežen in topel da te pri srcu boli, pri drugih kot npr. Kralj Matjaž ali Marija in mlinar pa tragično mogočen in silovit; z njimi je pognal odlični Akademski pevski zbor pod vodstvom Franceta Marolta pred vojno v vratolomne višine in ognjevit fortissime. Je pač velik umetnik.

Staremu glasbenemu prijatelju želim ob tej priliki še mnogih zdravih let in še kaj biserov izpod njegovega notnega peresa. Naj mu še voščilo velja za vse Slovence po svetu, ki znajo ceniti božanski dih velikega umetnika.

Ludovik Puš

vrha, se pokrepčali, nato pa v koči veselo prepevali, dokler nas ni prenalgal spanec. Naslednji dan smo nadaljevali pot do jezera „Los Témpanos“. Pot je bila težavna, pa tudi nevarna. Ker smo imeli zelo skrbne voditelje, ki so nas povsod pazili, smo se srečno vrnili. Naša RAST je bila prva, ki je prišla k „Jakobu“, kar ponosni smo bili. Hribolazci pa taki, da nam ni para!

Tudi asado je prišel na vrsto: pekli smo ga ob jezeru „Mascardi“ pri Mavričevih. Lepo so nas sprejeli in tudi pogostili.

Šli smo na goro „López“ in zopet imeli snega v izobilju. Zdelo se nam je, da smo v prelepi Sloveniji, čeprav jo mnogi poznamo le po slikah.

Naš zadnji izlet je bil v gozd „Arrayanes“ in na otok „Victoria“, kamor smo se peljali z ladjo.

Ko smo se zvečer vrnili, smo imeli zadnji taborni ogenj. Vsak je malo spregovoril o teh dveh tednih. Prišli smo do zaključka, da smo dosegli naš namen in da smo skupina dobrih prijateljev.

Dnevi so potekali prehitro, bližalo se je slovo, vsem je bilo težko pri srcu. V soboto smo priredili ples na „Campario“, veselja in petja ni bilo konca.

V nedeljo smo pa v Planinskem stanu zaigrali „Staro pravdo“ za vse tamkajšnje Slovence, nato pa spet prosta zabava dolgo v noč.

V „Valle Encantado“, kjer smo postavili križ v spomin Jožetu Pozniču in Janku Prešernu, je v ponedeljek g. Janez Cukjati daroval mašo za oba ponesrečenca. Od tam smo nadaljevali pot v Buenos Aires.

Čutili smo nekaj, kar nas je združevalo. To nam bo ostalo tudi v bodoče, da se bomo večkrat spomnili drug na drugega.

Vsa zahvala gre voditeljem, ki so nas spremljali, posebno g. Janezu Cukjati in Ivanu Korošču, ki je prevzel vso odgovornost. Hvala lepa!

Zahvala pa tudi vsem Bariločanom, ki so nam omogočili, da so naše počitnice tako lepo potekle.

Slovenska smo mladina in naša je rasti!

Anka

Slovinci v Argentini

Osebnosti:

Krsti: Krščeni so bili: Marko Anton Bergant, sin Toneta in ge. Alenke roj. Bras. Botrovala sta Mirko Bergant in ga. Lidija Bras-Remesal. Krstil ga je g. France Bergant.

Lilijana Emilija Ferjančič, hči Jožeta in ge. Milke roj. Poberžnik. Botrovala sta ga. Marija Oblak in Osvaldo A. Zani. Krstil jo je dr. Alojzij Starec.

V slovenski cerkvi Marije Pomagaj Erika Lidija Poglajen, hči Lojzeta in ge. Irene roj. Urbančič. Botrovala sta gdc. Ema Urbančič in Avgust Poglajen. Krstil jo je p. dr. Alojzij Kukovica.

V družini Guillermo García in ge. Ane Marije roj. Pleško se je Damijanu pridružil bratec Sebastijan. Krščen je bil na novega leta dan v cerkvi Maria Reina v Villa Adelina. Botrovala sta dr. Norberto Cacioppo in njegova žena dr. Helena roj. Pleško.

16. februarja pa je bila v slovenski cerkvi Marije Pomagaj krščena Natalija Marina Sánchez, hčerka Julia Estebana in ge. Marinke roj. Jakulin. Za botra sta bila Rodolfo Osvaldo Rebolo in ga. Iris González de Sánchez. Krstil jo je msgr. Anton Orehar.

Vsem srečnim staršem naše čestitke! Poroke: V slovenski cerkvi Marije Pomagaj sta se v soboto 2. februarja poročila med sv. mašo, pri kateri je pel „Gallus“, in ki jo je daroval msgr. Anton Orehar g. Miha Ribnikar in gdc. Nežka Kastelic. Za priče so bili njuni starši: g. Anton in ga. Angelca Kastelic ter g. Rudolf in ga. Angela Ribnikar. Isti dan (2. febr.) sta se poročila v Slovenski vasi v cerkvi Marije Kraljice Franci Stanovnik in gdc. Alicia Mónica Lietti.

V soboto 9. februarja sta se v Slovenski vasi v cerkvi Marije Kraljice poročila Ivanka Primožič in Roberto Ceron.

Novoporočencem naše iskrene čestitke!

Slovinci po svetu

ŠVICA:

Slovenski naseljenci v tej evropski državi so dobili svoj center leta 1968 in sicer v Einsiedenu, kjer so tudi švicarske Brezje. Tu se vsako leto dobi na romanju. Romajo pa tudi drugam: trikrat so romali v Lurd, enkrat v Rim in v Sveto deželo. Delo Slovenske misije, kakor jo imenujejo, je predvsem pastoralno in narodno. V Zürichu, kjer strnjeno živi največ Slovencev, je vsako nedeljo sveta maša; drugod ni tako pogosto. Za dvig narodne zavesti pa pripravljajo izlete po švici, privedite kot na pr. materinski dan ali miklavževanje, na katerih otroci nastopajo z recitacijami, petjem in to na več krajih. Poleg tega imajo tečaj za slovenski jezik za otroke, da izpopolnijo svojo materinščino. Večkrat priredijo Prešernovo proslavo ali martinovanje. Kar se tiče števila, je v zadnjih letih padlo, ker se je mnogo družin preselilo nazaj v Slovenijo, ker so otroci dorasli za šolo. Vsekakor računajo, da jih je okoli štiri tisoč. In tudi stanovsko je zelo različen sestav: v začetku delovanja misije so bili pretežno mladi ljudje; sedaj so ti v manjšini, ker so ustanovili svoje družine, v katerih je že veliko otrok.

Z D A — CHICAGO

Nova slovenska organizacija

V Chicago se je nedavno ustanovila nova slovenska organizacija, ki si je naredila nalogo zgraditi kulturni center za Slovence. V ta namen je poseben pripravljalni odbor „Akcije za Slovenski kulturni center“, ki mu predseduje Lojze Arko, razposlal posebna pisma vsem Slovincem, v katerih je razložil nagibe za gradnjo tega centra. Odrzo si je že zagotovil zemljišče, ki bi ga dali v najem za 99 let slovenski frančiškani. Tam bi zgradili dom z dvorano za družabne, kulturne, športne in verske namene. Dela bi financirali z ustanovitvijo nedobičkanosne korporacije, ki bi prodajala delnice, po zgraditvi doma pa bi pobirala članarino in si pomagala tudi s prostovoljnimi prispevki. Pripravljalni odbor je s tem prevzel zamisel pred leti ustanovljenega „Kluba Slovenije“, ki pa mu ni uspelo zamisliti izvršiti. Nova organizacija upa, da bo kmalu pričela z delom. Na sestanku 27. januarja, ki je bil v Lemontu so razpravljali o pravih nove organizacije, takoj nato so začeli z nabiralo akcijo. Z deli bodo po sporočilu v Ameriški domovini začeli z dne 11. januarja 1980 takoj, ko bodo zbrali 100.000 dolarjev; celotne stroške računajo na 400.000 dolarjev, poleg prostovoljnega dela, s katerim bodo skušali zmanjšati gradbene stroške.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Šolski odsek ZS pripravlja za soboto 1. marca ob 16. uri študijski dan učitelstva s snovjo: „Kaj in kako naj naše šole posredujejo otrokom narodovo preteklost“. Vse učitelstvo toplo vabljeni!

V nedeljo 24. februarja ob 9.30 bo v cerkvi Marije Pomagaj sveta maša v spomin na pok. inž. Albina Mozetiča, dolgoletnega predsednika Zed. Slov., umrlega pred 15 leti. Posebej vabljeni k udeležbi vsi bivši in sedanji odborniki.

Seja Upravnega sveta ZS bo v petek 29. t. m. ob 20 v društvenih prostorih.

Darovali so

V tiskovni sklad Svobodne Slovenije so darovali: N. N., Capital Fed., 22.000 pesov; N. N., Capital Federal, 27.200 pesov; Ivan Mehle ml., Tablada, 22.000 pesov; T. K., San Justo, 6.000 pesov; Božo Stariha, 22.000 pesov; N. N., ZDA, 10 dolarjev.

Vsem darovalcem iskrena hvala.

Uprava Svobodne Slovenije

PO ŠPORTNEM SVETU

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE so se svedčano pričele prejšnji teden v severnoameriškem zimskem centru v Lake Placid. Začetna svečanost je trajala 65 minut, udeležili so se je športniki iz 35 držav. Navzoča sta bila podpredsednik ZDA Walter Mondale in predsednik Mednarodnega olimpijskega odbora lord Killanin ki je tik pred odprtjem te 12. zimske olimpiade ostro napadel v imenu MOK predsednika Carterja, ki je proti izvedbi letnih olimpijskih iger v Moskvi zaradi sovjetskega vdora v Afganistan. Killanin je izjavil da je Carterjevo nasprotovanje mešanje politike v šport. Toda MOK, ki si tako prizadeva za „nepolitično obnašanje“, le ni dovolil, da bi smučarji iz Formoze nastopili kot predstavniki Nacionalne Kitajske pa tudi njihove zastave jim ni dovolil. Zato se Kitajci s Formoze niso udeležili otvoritvene povorke.

Na te tekme je poslala tudi Argentina svojo reprezentanco, med katero so Janez Flere in bratje Matjaž, Marko in Martin Jerman. Za Jugoslavijo pa nastopajo alpski smučarji in smučarke Bojan Križaj, Jože Kuralt, Boris Strel, Jure Franko, Janez Bibler, Anja Zavadlav, Nuša Tome in Meta Jerman; skakalci Bogdan Norčič, Miran Tepeš in Brane Benedik; tekači Ivo Čarman, Tone Djurič in Marjan Bugar ter Sanda Dubravčić iz Zagreba v umetnostnem drsanju.

SLOVENSKI ALPSKI SMUČARJI so bili januarja v odlični formi. Križaj na je prav blestel, saj je 20. januarja v Wengenu dosegel svoj največji uspeh. Premagal je svetovnega prvaka Stenmarka in seveda vso drugo svetovno elito v slalomu in se v tekmovanju za svetovni pokal v alpskih disciplinah uvrstil na tretje mesto s 100 točkami. Kuralt in Strel sta v Wengenu dobro začela — prvi je bil v prvem teku 5., Strel 19., toda v drugem teku sta hotela še več, a jima je spodletelo. Zibler se je kar dobro držal in je zasedel 23. mesto.

NA NOVOLETNI skakalni smučarji turneji na skakalnicah v Bischofshofenu na Garmischu, Oberstdorfu in Innsbrucku je zmagal v skupnem seštevku Avstrijec Neuper pred Glassom in We-

Prisrčno vabimo vse rojake na veliko, tradicionalno tombolo v SLOMSKOVEM DOMU.

Letos bo prireditel v nedeljo,

23. MARCA

brom (oba NDR). Slovenec Bogdan Norčič se je na vseh 4 skakalnicah uvrstil med prvo dvajsetorico, v seštevku pa je osvojil dokaj dobro 12. mesto. Sam je pričakoval boljše uvrstitve, pa mu ni šlo od rok, pravzaprav od nog. Ostali slovenski skakalci so zasedli v seštevku naslednje uvrstitve: 55. Zupan; 57. Tepeš; 63. Bajc; 66. Benedik; 69. Ulaga; 81. Mlakar.

Po novoletni turneji je skupina slovenskih skakalcev odpotovala na Japonsko. V Sapporo so nastopili na treh tekmah za svetovni pokal. Tokrat je Norčič uspešno nastopal, zasedel je dvakrat drugo in enkrat tretje mesto in se v tekmovanju za svetovni pokal uvrstil na 4. mesto. Na tretji tekmi se je med prvo desetorico prebil še Primož Ulaga, ki je zasedel 9. mesto, Tepeš pa med prvo dvajsetorico. Tako Ulaga kot Tepeš sta mladinci in je zato njun vzpon v svetovni skakalni vrh velik spreh.

FRANCOSKI ATLET Thierry Vigne-ron je dosegel nov evropski rekord v dvoranah v skoku v višino s 2,10 m. Preskočil je 5,62 m in za 4 cm izboljšal rekord Poljaka Kozakiemica iz leta 1976. Ameriški atlet Larry Myricks je postavil nov dvoranski rekord v skoku v daljavo z 8,37.

SLOVENSKI KOŠARKARSKI predstavnik v prvi košarkarski ligi Iskra Olimpija je v Tivoliju zaenkrat še ne premagljiv. V osmem kolu je premagala Zadar s 104:94 in se uvrstila s petimi zmagami na četrto mesto.

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE je najštevilnejša planinska organizacija v Jugoslaviji. Od 200.000 organiziranih jugoslovanskih planincev je kar 98.582 Slovencev.

SREDNJEŠOLSKI TEČAJ

RAVN. MARKA BAJUKA sporoča:

- popravni izpiti v soboto 15. marca od 14.30 do 15.30;
- vpisovanje isto soboto od 15.30 dalje do začetka uvodne sv. maše ob 17. uri;
- pogoji za vpis:
 1. letnik: spričevalo o slovenski ljudski šoli, potrdilo o vpisu v argentinsko srednjo šolo (zadostuje potrdilo o plačani vpisnini), osebna izkaznica, jasna navedba poštnega naslova (vključno poštno geslo), telefon;
 2. drugi letniki: spričevalo o končanem prvem letniku, potrdilo o vpisu v argentinsko srednjo šolo, poštenska naloga: Moj dnevnik (od 1. januarja 1980 do 31. januarja 1980);
- vpisnina: \$ 10.000 na dijaka; če sta dva iz iste družine, drugi plača \$ 5.000, od 3. naprej so prosti vpisnine.

ASOCIACION "ESLOVENIA UNIDA"

Personería Jurídica 1933 - Registro C 3754
Ramón L. Falcón 4158 - Buenos Aires

Convocatoria

En cumplimiento de las disposiciones legales y estatutarias se convoca a los señores asociados a la Asamblea General Ordinaria, que se celebrará el día domingo 23 de marzo de 1980, a las 9.30 horas, en el local social, calle Ramón L. Falcón 4158, Capital Federal, para tratar la siguiente

ORDEN DEL DIA

- Designación de 2 afiliados para refrendar, conjuntamente con el presidente y el secretario, el Acta de la Asamblea.
- Lectura del Acta de la Asamblea General Ordinaria anterior.
- Consideración de la Memoria, Inventario, Balance General, Cuenta de Recursos y Gastos, correspondientes al Ejercicio finalizado el 31 de diciembre de 1979.
- Informe de la Comisión Revisora de Cuentas.
- Ajuste de la cuota social.
- Mociones.

Comunicase que transcurrida una hora después de la fijada en la Convocatoria, la Asamblea se realizará con el número de los asociados presentes, de acuerdo al Art. 16º de los Estatutos Sociales.

COMISION DIRECTIVA

OBVESTILA

NEDELJA, 24. februarja:

Na Slovenski Pristavi v Castelarju tombola.

SOBOTA, 1. marca:

Arabi dvorani Slovenske hiše ob 16. uri Slovski dan učiteljstva ŠOZS.

NEDELJA, 23. marca:

Občni zbor Društva Zedinjena Slovenija v Slovenski hiši.

Slovskovemu domu velika tombola.

ŠOLSKI ODESK
ZEDINJENE SLOVENIJE

vabi učiteljstvo

v soboto 1. marca, ob 16. uri na

študijski dan

v SLOVENSKI HIŠI

JAVNI NOTAR
FRANCISCO RAUL
CASCANTE

Escribano Público

Cañalito 1612 Buenos Aires
Prilijka pisarna 2
Tel. 35-8827

Prof. dr. JUAN
JESUS BLASNIK

Specialist za ortopedijo
in traumatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, prilijka
Capital Federal
Tel. 393-3536

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17. do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 666-4366.

Zahvala

Ob bridki izgubi moje nepozabne sestre

Franciške Šmajd

se prav iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi v času njene bolezni in smrti bili v veliko pomoč.

Bog plačaj vsem.

Priporočam jo v molitev in blag spomin.

sestra Ivanka

V NEDELJO, 24. FEBRUARJA 1980

NA SLOVENSKI PRISTAVI V CASTELARJU

12. TOMBOLA

OB 16. URI

Mirko Kunčič

KRIVULJE ŽIVLJENJA

(Odlomek iz še neobjavljenega lastnega

življenjepisa: „Krivulje življenja“.)

Dvesto pesov! To je bilo za pet-člansko družino komaj toliko, da smo si lahko privoščili malo polente ali riža. Mleko smo kupovali pri čistokrvni indijanski družini, ki je oskrbovala drugo polovico veleposestva, kjer so redili samo krave. Ta indijanska družina je stanovala v dvorcu, kjer je nekoč bivala gospoda. Dvorec je bil dobro ohranjen in prostoren. Indijanci — v dvorcu, mi — v trhlj baraki...

Ves beden in razdvojen sem stal pred vrečami apna in cementa, in nisem vedel, kaj z njima početi.

Tedaj je slučajno prišel mimo poglavar indijanske družine in takoj uganil mojo zadrego. Nasmehnil se je in pokazal bele zobe. Stresel je nekoliko cementa in apna na lesena tla ter oboje dobro zmešal. Nato je v dolbino na sredi vil vodo in spet zmešal.

„Takole se to napravi, vidite,“ je zmagovalno rekel.

Tako sem zamenjal peresnik za zidarsko lopatico. Polagati sem moral opeko drugo na drugo pokončno, ne ploskovno. To je bilo kaj nerodno delo. Pa sem se počasi izuril in hlevčkov je bilo čedalje več.

Ko so bile vse celice dograjene, je lastnik estancije pripeljal prve kletke z morskimi prašički. Razvrstil jih je

tako, da so v vsakem hlevčku imele samice enega samca za rejo.

Morski prašički po krivici nosijo prezirljivo ime „prašiček“. So to tako ljubke in prikupne živalice, da jih mora človek vzljubiti. Da bi le tako požrešne ne bile! Koliko gnoja sem moral dan za dnem z vilami izkldati, ker ker pod seboj vse potacajo. Postal sem v pravem pomenu besede gnojnar...

VROČEKRVNI INDIJANCI

Naši stiki z indijansko družino so bili sprva prisrčni in ljubeznivi. Nekajkrat so nas povabili in postregli z mate čajem. Najmlajši deček in najmlajša deklica sta zarajala indijanski ples, ki je zelo slikovit in prikupen za oči.

Pozneje se je prijateljstvo med obema družinama skrhlo. Natančen in vesten, kakor sem hotel biti v svoji službi, sem nekajkrat z neprikrito jezo napodil indijanceve prašiče iz „naše“ detelje, rži in pšenice. Videl sem, kako me je od daleč z mrkim obrazom in maščevalnimi očmi opazovala indijanceva vročekrvna žena. Nisem pa slutil, da so ti Indijanci, ki še niso do kraja civilizirani, kaj šele kultivirani, zmogni tudi hudodelskih dejanj.

Ko sem nekega dne nič hudega sluteč stal s svojim psom pazijem, je zdajci privihrala iz dvorca indijanceva žena s puško v roki. Lasje so ji razmršeno padali po čelu in njen obraz je bil podoben obrazu maščevalne čarovnice.

„Bežite!“ sta zakričali njeni dve starejši hčerki, ki sta prestrašeni pritekli za njo.

Jaz pa sem obstal kot pribit. Nisem se zavedal nobene krivde — čemu bi torej bežal?

Tedaj je že jeknil smrtonosni strel. Pa je vročekrvna indijanka slabo merila. Kroglja ni zadela mene, ampak našega zvestega čuvaja, ki me je zmerom spremljal. Kroglja mu je obtičala v vratu in nosil jo je vse življenje do svoje žalostne smrti za zastrupljenjem.

Šele v tem hipu se mi je razodelo, da sem v smrtni nevarnosti. Preden je podivjana indijanka utegnila vdrgič ustreliti, sem se skokoma pognal v skedenj, kamor mi zaradi gospodarja ni upala slediti.

Po tem burnem doživetju se je spor med nami še poglobil. Maščevalnost indijancev ne pozna meje, zato je nisem naznanil policiji.

Lastnik estancije mi je nekoč vpričo indijanca izročil samokres, s katerim nisem vedel, kaj početi, ko še nikoli nisem imel orožja v rokah.

Ko sem nekaj dni pozneje na ukaz gospodarja delal kokošnjak, ob kuhinji, sem v leseno steno z debelimi žebli zabijal pločevino, da bi bile kokoši v zatišju pred dežjem in viharjem. Ob

vsakem udarcu ob žebelj je tresnilo, kakor da bi kdo streljal iz samokresa. Nehote sem se ozrl in opazil, kako indijane na vso moč drvi na konju po kolovozni poti proti drevoredu, ki drži v oddaljeni trg. „Le kam se mu tako mudi?“ sem se zavzel.

Še isto popoldne mi je stražnik na kolesu izročil poziv, da se moram nemudoma zglasti na policijski postaji.

Kaj sem zakrivil? me je obšla nejasna tesnoba. Grebel sem vase in ugal, kaj bi utegnilo biti. Nazadnje sem se pomiril, kajti vest mi ni očitala.

Ob tej priliki moram povedati, da sem imel v oskrbi krotkega konja, ki so ga domačini imenovali „portenjo“, in lojtrski voz za pokošeno krmo morskimi prašičkom. Na tem konju je nas Matjažek pozneje jездil v oddaljeno šolo. Ob šoli je konja privezal k bližnjemu drevesu, in konj je pohlevno čakal, kdaj bo konec pouka.

Tega konja sem torej napregel in skupaj z ženo sva se odpeljala na policijsko postajo.

„Ali imate samokres?“ me je strogo vprašal poveljnik policijske postaje.

„Imam,“ sem odkritosrčno priznal.

„Kdo vam ga je dal?“ je poizvedoval.

„Lastnik estancije,“ sem povedal.

„Potem je v redu,“ se je poveljniku razjasnil obraz, a še kar uradno vprašal: „Pa ste kaj streljali z njim?“

„Nikoli!“ sem odločno odgovoril.

Tedaj se mi je nekaj posvetilo v glavi. Spomnil sem se pločevine, žeblijev in kladiva. Žena, ki je mnogo bolj

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare
Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158
1407 Buenos Aires
Argentina
T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,
Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo
Argentino
Central (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 24.576

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1980: za Argentino \$ 73.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 78.000.—, ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 40 USA dol., obmejne države Argentine 35 USA dol., Avstralija 60 USA dol., Evropa 43 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 35 USA dol.

Editorial Gráficas Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7213.

KREDITNA ZADRUGA

"SLOGA" z o. z.

BME. MITRE 97

RAMOS MEJIA

T. E. 658-6574

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK
OD 15. DO 19. URE.

V ŠIBENIKU je bilo 18. januarja odigrano 5. kolo evropske superlige v namiznem tenisu. Jugoslovanska ekipa je doživela neprijeten poraz s ZRN s 3:4, CSSR je premagala Anglijo s 4:3, z enakim izidom Madžarska Francijo in Poljska s 5:2 Poljsko. Na prvem mestu je Madžarska brez poraza, zadnja je ZRN, ki je dosegla prvo zmago ravno proti Jugoslaviji.

